

PSİKOLOJİ PROGRAMLARI AKREDİTASYON BİRİMİ LİSANS PROGRAMLARI AKREDİTASYON YÖNETMELİĞİ

1. AMAÇ, KAPSAM VE TANIMLAR

Amaç

Madde 1 – Bu yönetmeliğin amacı; Türk Psikologlar Derneği psikolojide lisans eğitimi akreditasyon sürecine yönelik temel ilke ve kuralları belirlemek ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2 – Bu yönetmelik TPD himayesinde görev yapacak olan Psikoloji Programları Akreditasyon Birimi'nin ve Akreditasyon Lisans Programı Değerlendirme Komisyonlarının oluşturulması, yetki ve sorumlulukları ve akreditasyon sürecinin işleyişine yönelik hükümleri kapsar.

Tanımlar

Madde 3 – Bu yönetmelikte geçen;

Dernek: Türk Psikologlar Derneği'ni (TPD'yi),

Program: Psikolojide 4 yıllık lisans eğitimi programlarını,

Psikoloji Programları Akreditasyon Birimi (PAB): Aşağıda tanımlanan kurullardan (AÜK ve ALPDEK) oluşan ve Psikoloji programları akreditasyon sürecini yöneten birimi,

Akreditasyon Üst Kurulu (AÜK): Psikoloji lisans programlarını temsilen üniversitelerin akredite olmuş psikoloji bölümlerinde görevli ya da bu bölümlerden emekli ve doktorasını psikoloji alanında tamamlamış profesör ya da doçent unvanına sahip beş akademisyen; uygulama alanında çalışan psikologları temsilen bir psikolog, Bilim Akademisi, Türkiye Bilimler Akademisini (TÜBA) ya da Türk Standartları Enstitüsü'nü (TSE) temsilen bir kişi, psikoloji derecesine sahip kişilerin eğitim ve istihdamları ile ilgili olan kamu kurum ve kuruluşlarını (Sağlık Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı vb.) temsilen bir kişi, psikoloji öğrencilerini temsilen üçüncü ya da dördüncü sınıf lisans öğrencisi ya da lisansüstü program öğrencisi bir kişi ve Dernek Yönetim Kurulunu temsilen gözlemci bir üye olmak üzere on kişiden oluşan kurulu,

Akreditasyon Lisans Programı Değerlendirme Komisyonu (ALPDEK): Akreditasyon başvurusunda bulunan psikoloji lisans programının yerinde değerlendirilmesinden ve akreditasyon raporunun hazırlanmasından sorumlu, doktorasını psikoloji alanında tamamlamış akademisyen ve/veya uygulamacılar arasından, AÜK tarafından her değerlendirme için bir sefere mahsus olarak seçilen, üç asıl iki yedekten oluşan komisyonu,

Gözlemci Öğrenci: Lisans programlarının yerinde değerlendirilmesinde ALPDEK üyelerinin yanında gözlemci statüsünde bulunacak olan Türk Psikoloji Öğrencileri Çalışma Grubu'ndan (TPÖÇG) bir temsilci öğrenciyi,

Akreditasyon Program Değerlendirme Formu (APDF): Öz değerlendirme raporunu okuyan ve başvuru yapan bölümü ziyaret ederek yerinde incelemelerini tamamlayan ALPDEK üyelerinin, akreditasyon başvurusunu değerlendirmede kullandıkları formu ifade eder.

2. AKREDİTASYON ÜST KURULU

AÜK'nin Kuruluşu ve Görev Süresi

Madde 4 – AÜK toplam 10 (on) asıl ve 3 (üç) yedek üyeden oluşur. AÜK üyelerinin görev süresi 2(iki) yıldır.

Bu üyelerin dağılımı aşağıdaki gibidir:

- Psikoloji lisans programlarını temsilen doktorasını psikoloji alanında tamamlamış olan ve üniversitelerin psikoloji bölümlerinde görevli ya da bu bölümlerden emekli profesör ya da doçent unvanına sahip beş akademisyen;
- Uygulama alanında çalışan psikologları temsilen bir psikolog;
- TÜBA, Bilim Akademisi veya TSE'yi temsilen bir kişi;
- Psikoloji derecesine sahip kişilerin eğitim ve istihdamları ile ilgili kamu kurum ve kuruluşları (Sağlık Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, adalet Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı vb.) temsilen bir kişi,
- Psikoloji öğrencilerini temsilen üçüncü ya da dördüncü sınıf lisans öğrencisi ya da lisansüstü program öğrencisi bir kişi;
- Dernek Yönetim Kurulunu temsilen gözlemci bir üye.

AÜK'nin akademisyen üyelerinin görev süresi dolmadan 3 (üç) ay önce web sitesinden aday çağruları yapılır ve AÜK bir sonraki dönemde görev alacak akademisyen üyeleri bu adaylar arasından seçer. Görev süresi biten üyeler yeniden aday olabilir ve en fazla bir kez daha seçilebilirler. İki yılın sonunda AÜK üyelerinin tamamının değişmesi durumunda AÜK başkanı, bir sonraki kurul başkanı ile birlikte en az altı ay süre ile eşgüdümlü çalışır.

Yapılan çağrı sonucunda AÜK akademisyen üyeliğine yeterli sayıda başvuru olmazsa yeni üyeler mevcut AÜK üyelerinin önerileri doğrultusunda seçilir. Bu seçim sürecinde farklı statülerdeki (devlet veya vakıf) ve farklı bölgelerdeki üniversitelerin temsil edilmesi dikkate alınır. Aynı üniversiteden birden fazla akademisyen aynı dönemde görev alamaz.

Uygulama alanında çalışan psikologları temsil edecek üyenin seçimi mevcut AÜK üyelerinin önerileri doğrultusunda yapılır. Uygulamacı psikolog üyenin, psikolojinin uygulama alanlarından birinde (klinik psikoloji, endüstri ve örgüt psikolojisi, adli psikoloji, trafik psikolojisi veya okul psikolojisi gibi) en az 10 yıllık bir çalışma tecrübesinin olması gerekmektedir.

TÜBA, Bilim Akademisi veya TSE'yi temsil eden üye ilgili kurumun önerisi ile seçilir.

İlgili kurum ve kuruluşların (Sağlık Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı; Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı) temsilcisi üye, ilgili kurum ve kuruluşun önerisi ile seçilir.

Psikoloji öğrencilerini temsil edecek üye üçüncü ya da dördüncü sınıf lisans ya da lisansüstü programları öğrencileri arasından Türk Psikoloji Öğrencileri Çalışma Grubu (TPÖÇG) tarafından önerilerek seçilir.

AÜK'nin 10. üyesi olan gözlemci üye Dernek Yönetim Kurulu tarafından belirlenir. AÜK'nin 10. Üyesi olan bu üye oy kullanmaz.

Madde 5 – Seçilen AÜK üyeleri ilk toplantılarında başkan ve AÜK sekreterini belirler. AÜK Başkanı AÜK toplantılarının idare edilmesinden sorumludur. AÜK sekreteri toplantı tutanaklarının tutulmasından sorumludur.

Madde 6 – AÜK üyelerinin görev süresi iki yıldır. Üyeler en fazla iki dönem (dört yıl) görev alabilirler.

AÜK Görevleri ve İşleyişi

Madde 7 – AÜK'nin görevleri şunlardır:

- a) AÜK akreditasyon başvurularını yılda iki kez alır ve bu tarihler PAB'nin web sayfasında duyurulur.
- b) PAB sekretaryası tarafından evrak kontrol süreci tamamlanarak iletilen akreditasyon başvuru dosyasının ön incelemesini belirlenen başvuru tarihinin bitiminden itibaren en geç 30 gün içinde yapar ve bölümün akreditasyon değerlendirme sürecine alınıp alınmayacağı konusunu karara bağlar.
- c) Bu kararı başvuruyu yapan programa en geç 1 hafta içinde iletir. AÜK'nin kararı bölümün değerlendirmeye alınmaması doğrultusunda ise, ön inceleme raporunda kararın gerekçelerini de belirtir.
- d) Başvurunun akreditasyon değerlendirme sürecine alınması kararından hemen sonra, değerlendirmeyi yapacak olan ALPDEK üyelerini ve gözlemci öğrenciyi belirleyerek görev almak üzere davet eder. Önerilen üyelerin kabul ya da ret cevabını en geç 15 gün içinde vermeleri beklenir.
- e) Başvuru sahibi programın, belirlenen ALPDEK üyelerine yönelik itirazlarını (varsa) değerlendirir.
- f) ALPDEK üyelerinin ziyaret öncesi, ziyaret esnasında ve sonrasında ilgili program ile yapmış olduğu ve ilettiği yazışmaları kayıt amaçlı takip eder.
- g) Herhangi bir nedenle ALPDEK görevini kabul edemeyen ya da kabul ettiği halde tamamlayamayanlar yerine, yedek üye/üyeleri görev almak üzere davet eder. Başlangıçta öngörülme bu tür değişiklikler nedeniyle değerlendirme takviminde yapılan değişiklikleri başvuruda bulunan programa bildirir.
- h) ALPDEK üyelerinin belirlenmesinin ardından, değerlendirme süreci takvimini başvuruyu yapan programa en geç 2 hafta içinde iletir ve değerlendirmenin bu takvim dahilinde gerçekleşmesi için gerekli önlemleri alır, düzenlemeleri yapar.
- i) Yerinde değerlendirme sonunda ALPDEK tarafından sunulan raporu en geç 30 gün içinde değerlendirir ve nihai karara (kabul ya da ret) oylama sonunda ulaşır. Nihai kararın nitelikli çoğunlukla alınması gerekir (en az altı oy alan karar geçerlidir).
- j) Yapılan başvuruya yönelik nihai kararı yazılı olarak ilgili programın bulunduğu bölüme iletir. Değerlendirme sonucu, geliştirme önerileri ile birlikte, başvuru yapan program yetkililerine AÜK tarafından yazılı olarak bir hafta içinde bildirilir. Değerlendirmesi olumlu bulunan programlara kabul yazısı ile birlikte Akreditasyon Belgesi iletilir.
- k) Akreditasyon yönetmeliğinde gerekli düzeltmeleri, Akreditasyon süreci ve standartlarında gerekli olan iyileştirme ve güncellemeleri yapar.

3. AKREDİTASYON LİSANS PROGRAMI DEĞERLENDİRME KOMİSYONLARI (ALPDEK)

ALPDEK' in Kuruluşu

Madde 8 – ALPDEK, psikoloji doktoralı akademisyenler ve psikoloji doktoralı uygulamacılardan oluşan üç asıl ve iki yedek, toplam beş üyeden oluşur. Bu üyelerin seçimi AÜK tarafından, başvuruda bulunan bölümde görev yapmayan/yapmamış olan kişiler arasından seçilir. Doktoralı akademisyenlerden en az biri profesör olmalıdır. ALPDEK Üyelerinin, mümkün olduğunca psikolojinin farklı alanlarından (deneysel, sosyal, gelişim, uygulama vb.) olmasına dikkat edilir. ALPDEK üyeleri ile ziyarete gidilecek üniversitenin öğretim üyeleri arasında çıkar çatışması ya da kişisel menfaat olarak adlandırılabilir durumların (doktora ya da yüksek lisans tez çalışması, birlikte proje ya da ortak yayın yapmış/yapıyor olmak, proje yürütmek vb.) bulunmamasına dikkat edilir.

ALPDEK Görevleri ve İşleyişi

Madde 9 – ALPDEK üyeleri ALPDEK Yönergesi çerçevesinde çalışır.

4. AKREDİTASYON BAŞVURUSU YAPAN LİSANS PROGRAMLARI

Başvuru Yapan Programın Sorumlulukları

Madde 10 – Psikoloji Lisans Programı Akreditasyonu için başvuruda bulunan akademik birimin sorumlulukları şunlardır.

- a) Psikoloji Lisans Eğitimi Akreditasyon El Kitabında açıklanan standartlar doğrultusunda öz değerlendirmesini yapan program, öz değerlendirme raporu ve ilgili diğer belgelerin bulunduğu başvuru dosyasını online olarak sisteme yükler ve basılı bir kopyasını PAB sekretaryasına ulaştırır.
- b) Belirlenen akreditasyon başvuru ve değerlendirme ücretinin %20'sini Psikoloji Akreditasyon Birimi'nin ilgili hesabına yatırarak, makbuzunu başvuru dosyasına koyar. Ücretin geri kalan kısmını, başvurunun ön değerlendirmeyi geçmesi durumunda yatırır.
- c) Başvuru dosyasında yer alan tüm bilgilerin yanlış ve/veya eksik olmaması için gerekli her türlü önlem alır ve çalışmaları yürütür.
- d) ALPDEK üyelerinin ziyareti sırasında tüm öğretim elemanlarının bölümde bulunmaları için gerekli hazırlıkları yapar.
- e) Bölümü/programı yerinde ziyaret edecek olan ve ziyaret programı önceden belirlenmiş olan ALPDEK üyelerinin bölümde yapacakları gözlem, görüşme ve inceleme çalışmaları için gerekli düzenlemeleri yapar, kolaylık sağlar (ALPDEK üyelerinin ziyaretleri sırasında kullanabilecekleri bir oda, bilgisayar donanımı ve kırtasiye malzemeleri, vb.).
- f) Yerinde inceleme sırasında ALPDEK üyelerine sağlanan bilgilerin yanlış ya da eksik olmaması için gerekli önlemleri alır.
- g) Değerlendirme sürecini etkileyebilecek davranış ve yaklaşımlardan, gereksiz ikramlar vb. davranışlardan kaçınır.

5. AKREDİTASYON GEÇERLİLİK SÜRESİ VE YENİLEME KOŞULLARI

Akreditasyon Geçerlilik Süresi

Madde 11 – Akreditasyonun geçerlilik süresi bu yönetmeliğin kabul ediliş tarihinden itibaren ve 2 yıl sonra yapılacak olan ara değerlendirmenin olumlu olması koşuluyla 5 yıldır. Ara değerlendirmenin olumsuz olması durumunda programın akreditasyonu bir yıl süre ile askıya alınır ve programın başvurması halinde yeniden değerlendirmeye alınır. Beş yılın sonunda tekrar akredite olmak için başvurmayan bölümün akredite edilmiş bölüm olma özelliği sona erer. Akreditasyonun geçerli olduğu süre içinde bölüm, akredite edildiği koşulları korumakla yükümlüdür.

Akreditasyon Yenileme Koşulları

Madde 12 – Akreditasyon yenileme koşulları şunlardır.

- a) Akreditasyon yenileme sürecinin ve koşullarının tümü ilk başvuru koşulları ve süreci ile aynıdır.
- b) Yenileme başvurusunun toplam ücreti, yeni başvuru ücretinden %20 daha azdır.

Not₁: Yılda iki kez alınacak olan akreditasyon başvurularının yaklaşık süreç takvimi PAB web sayfasından duyurulur.

Not₂: Başvuru ve değerlendirme ücreti hakkındaki ayrıntılı bilgiye PAB web sayfasından ulaşılabilir.